

Budgetunderlag 2027–2029

Diarienummer: 21-371/2026

Layout: Sara Linderöth

Omslagsbild: Provtagning av grundvatten i Komosse naturreservat.

Fotograf: Joel Häggqvist

Februari 2026

Sveriges geologiska undersökning

Box 670, 751 28 Uppsala

tel: 018-17 90 00

e-post: sgu@sgu.se

www.sgu.se

Innehåll

Inledning.....	4
SGU:s äskanden – för samhällets behov.....	5
Äskande: Plan för kartläggning – SGU:s leverans av geologisk information för samhällets behov.....	5
Äskande: Stärkt försvarsförmåga genom geologisk information.....	7
Äskande: Försörjningsberedskap.....	9
Äskande: EU:s förordning om nettonollindustri – koldioxidlagring, geoenergi och vätgaslagring.....	11
Äskande: Säkerställa Sveriges genomförande av dricksvattendirektivet.....	13
Äskande: Nationellt beslutsunderlag om förändrade grundvattenförhållanden.....	14
Äskande: Sanering och återställning av förorenade områden där staten har ett ansvar.....	16
Äskande: SGU som huvudman för efterbehandling av förorenade områden.....	17
Hänvisning till äskande: Myndighetssamverkan kring markdirektivet, förorenade sediment och områden förorenade med PFAS.....	18
Justering: Vattenförvaltning.....	18
Finansiell redovisning.....	19

Inledning

Sveriges geologiska undersökning (SGU) överlämnar härmed budgetunderlag för 2027–2029.

Budgetunderlaget innehåller förslag till finansiering av SGU:s verksamhet inklusive Bergsstaten, uppgifter om myndighetens investeringar, uppgifter om myndighetens avgiftsbelagda verksamhet samt förslag till bemyndiganden enligt 17 § första stycket anslagsförordningen (2011:233). Uppgifterna för 2027–2029 anges i 2026 års prisnivå.

Detta budgetunderlag fokuserar på de områden där behov identifierats som innebär en utökad finansiering eller justering. Det innebär att SGU endast går in med förslag där resurser behöver förstärkas eller där villkor för befintliga medel behöver ändras, exempelvis genom att justera villkorade anslag från minst ett visst belopp till högst ett visst belopp för att skapa bättre styrbarhet och flexibilitet.

- Myndighetens geologiska kunskap är en förutsättning för att minska Sveriges och EU:s beroende av kritiska råvaror från USA och Kina, stärka den inhemska råvarubasen och bygga ett mer robust och motståndskraftigt energisystem. Det är därför särskilt viktigt att regeringen nu satsar på SGU.
- SGU:s underlag möjliggör välgrundade beslut om mineral- och materialförsörjning, energi- och infrastrukturutbyggnad, vattenförsörjning samt klimatanpassning, vilket stärker svensk industri, konkurrenskraft och försörjningsberedskap.
- En förstärkning av SGU:s anslag bidrar samtidigt till effektivare åtgärder, minskade samhällskostnader och fördjupat samarbete inom EU inom områden som kritiska råmaterial, energisäkerhet och strategisk autonomi, i ett internationellt läge präglad av ökade geopolitiska risker.

SGU:s budgetunderlag för kommande år utgår från den nya kartplanen, Plan för kartläggning, för perioden fram till 2029, vilken bifogas. Kartplanen tydliggör hur leveransen av geologisk information kan utvecklas genom olika finansierings- och ambitionsnivåer. I detta budgetunderlag redovisas nivå B, som säkerställer en bibehållen basnivå, samt nivå C, som möjliggör en förstärkt och mer proaktiv verksamhet för att möta ökade samhällsbehov.

I tabellerna nedan sammanfattas SGU:s samlade äskanden utifrån den verksamhet som bedrivs idag med tillägg för de satsningar som föreslås och beskrivs närmare under de följande avsnitten i detta budgetunderlag.

Belopp i tkr, utgiftsområde 24	2027 Beräknad	2028 Beräknad	2029 Beräknad
1:8 Sveriges geologiska undersökning	418 000	427 000	427 000

Belopp i tkr, utgiftsområde 20	2027 Beräknad	2028 Beräknad	2029 Beräknad
1:4 Sanering och återställning av förorenade områden	105 000	105 000	105 000
1:10 Klimatanpassning	5 000	8 000	8 000

SGU:s äskanden – för samhällets behov

På följande sidor redogörs för SGU:s behov av finansiering.

Äskande: Plan för kartläggning – SGU:s leverans av geologisk information för samhällets behov

SGU föreslår

Att myndigheten ges en förstärkt finansiering för att säkerställa leverans av den geologiska information som samhället behöver för mineraförsörjning, vattenförsörjning, klimatanpassning, totalförsvar och robust infrastruktur.

Förstärkningen behövs både för att upprätthålla grundläggande kartläggning och för att möta ökade krav på aktuella och tillförlitliga beslutsunderlag. SGU äskar 70 miljoner kronor årligen för att säkerställa basnivån och 150 miljoner kronor årligen för att möjliggöra en utökad och strategisk kartläggning.

Önskad finansiering

Belopp i tkr, utgiftsområde 24, anslag 1:8	2027	2028	2029
Nivå B	70 000	70 000	70 000
Nivå C	146 000	155 000	155 000
Summa	216 000	225 000	225 000
Investeringar (behov av låneram)	15 000	20 000	20 000

Bakgrund till äskandet

Inför kommande år bedömer SGU att det finns goda förutsättningar att, genom förstärkningar av riktade insatser inom myndighetens uppdrag, bidra till minskat importberoende av kritiska mineral och material, samtidigt som förutsättningarna stärks för svensk industri och samhällsviktiga funktioner. Insatserna bedöms även kunna stärka såväl det militära som civila försvaret, bidra till den gröna omställningen och vattenförsörjningen samt öka robustheten i transport-, energi- och annan samhällskritisk infrastruktur. Sammantaget kan detta även minska klimatrelaterade risker och långsiktiga samhällskostnader.

SGU:s kartläggning bidrar till flera samhällsnyttor och minskar samhällets kostnader genom effektivare planering, kortare tillståndprocesser och minskad risk för felinvesteringar. För att kunna kartlägga och tillhandahålla avgörande beslutsunderlag till samhällets aktörer – så som näringsliv, myndigheter, länsstyrelser och kommuner – krävs under kommande år förstärkning inom samtliga geologiska huvudkategorier och informationsslag (geofysiska och geokemiska data, berggrunds-, jordarts- och maringeologi samt underlag om grundvattennivåer, grundvattenkvalitet, brunnar och grundvattenresurser) i enlighet med den specifikation som redovisas i *Plan för kartläggning* (diarienummer: 21-383/2026).

Inför kommande år bedömer SGU att det finns goda förutsättningar att, genom förstärkningar av riktade insatser inom myndighetens uppdrag, bidra till minskat importberoende av kritiska mineral och material, samtidigt som förutsättningarna stärks för svensk industri och samhällsviktiga funktioner. Insatserna bedöms även kunna stärka såväl det militära som civila försvaret, bidra till den gröna omställningen och vattenförsörjningen samt öka robustheten i transport-, energi- och annan samhällskritisk infrastruktur. Sammantaget kan detta även minska klimatrelaterade risker och långsiktiga samhällskostnader.

Äskande i två nivåer: basnivå (B) och förstärkt nivå (C)

SGU har strukturerat sitt äskande i detta budgetunderlag i två nivåer. Basnivån (nivå B) syftar till att säkerställa fortsatt drift och att upprätthålla nuvarande verksamhet. Den förstärkta nivån (nivå C) avser att möjliggöra en utökad inriktning för att bättre möta samhällets behov av geologisk information och beslutsunderlag.

Nivå B (basnivå) – säkerställer en grundläggande nivå

Budgetförstärkning: 70 miljoner kronor per år. Syftet med satsningen är att säkerställa fortsatt leverans av grundläggande geologisk information inom den nuvarande verksamheten.

En förstärkning till denna nivå är nödvändig för att öka takten för malmpotentiella områden inom ramen för National Exploration Programme (NEP) och för att undvika att verksamheten inom andra delområden gradvis tappar i förmåga.

Satsningen möjliggör även en nödvändig förstärkning för att säkerställa att en grundläggande basnivå i övrig kartläggandeverksamhet och tillhörande stödsystem kan upprätthållas.

Nivå C (den förstärkta nivån) – möter samhällets behov

Budgetförstärkning: cirka 150 miljoner kronor årligen. Nivå C möjliggör en betydande utökning av kartläggningen och stärker myndighetens förmåga att arbeta proaktivt och strategiskt, samt säkerställer att geologisk information kan utgöra ett stabilt och långsiktigt beslutsstöd för samhällsutvecklingen.

Nivå C omfattar utökad insamling och analys inom strategiskt viktiga områden som mineral- och råvaruförsörjning, totalförsvaret, vattenförsörjning, klimatanpassning och samhällsplanering. Satsningen är avgörande för att säkerställa att myndigheten kan:

- Leverera aktuell, kvalitetssäkrad och tillförlitlig geologisk information inom områden där samhällets behov ökar.
- Stödja beslutsfattare och aktörer i att genomföra tidiga och kostnadseffektiva åtgärder, vilket minskar riskerna för felinvesteringar och kostsamma omtag.
- Bidra till totalförsvaret, klimatanpassning och en hållbar utveckling genom en robust datainsamling och långsiktiga planeringsstöd.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Nivå B – risk för förlorad förmåga

Utan denna satsning finns en risk för att SGU förlorar förmågan att tillhandahålla aktuell och tillförlitlig geologisk information med kvalitet som stöd för beslutsunderlag inom mineral- och råvaruförsörjning, vattenförsörjning, samhällsplanering, totalförsvaret och klimatanpassning - vilket i sin tur leder till ökade kostnader genom felinvesteringar och akuta åtgärder i storleksordningen hundratals miljoner kronor.

Satsningen är nödvändig för att leverera beslutsunderlag för att säkerställa samhällskritisk infrastruktur och begränsa ekonomiska risker.

Nivå C – risk för sämre leverans av strategiskt viktig information

Utan förstärkning finns risken att SGU inte kan tillhandahålla tillräckligt detaljerade och uppdaterade underlag, vilket kan leda till informationsluckor och fördröjningar i beslutsprocesser som är avgörande för industrins konkurrenskraft, totalförsvarets planering och samhällsekonomins robusthet.

Felinvesteringar och akuta åtgärder kan uppgå till storleksordningen hundratals miljoner kronor, exempelvis inom infrastruktur, vattenförsörjning och energisystem.

Bristande geodata försvårar också långsiktig klimatanpassning och beredskap mot extrema händelser.

Satsningen är nödvändig för att säkerställa leverans av strategiskt viktig geologisk information, minska ekonomiska risker och öka samhällsnyttan.

Äskande: Stärkt försvarsförmåga genom geologisk information

SGU föreslår

Att myndigheten ges en förstärkning med 100 miljoner kronor årligen för att säkerställa att geologisk information kan möta Försvarsmaktens ökade behov i ett föränderligt säkerhetspolitiskt läge. Geologiska data är avgörande för militär rörlighet, etablering, vattenförsörjning och marin operativ förmåga, liksom för att Sverige ska kunna agera som en interoperabel partner inom Nato och EU samt en fungerande råvaruförsörjning för försvarsmateriel.

Förstärkta resurser behövs för att vidareutveckla, uppdatera och tillgängliggöra geologiska underlag som stödjer totalförsvarets planering och genomförande.

Önskad finansiering

Belopp i tkr, utgiftsområde 24, anslag 1:8	2027	2028	2029
Stärkt försvarsförmåga genom geologisk information	100 000	100 000	100 000
Summa	100 000	100 000	100 000

Bakgrund till äskandet

Sveriges geologiska undersökning (SGU) tillhandahåller grundläggande geologisk information om jord, berggrund, grundvatten och havsbotten som utgör ett centralt beslutsunderlag för Försvarsmaktens operativa planering och genomförande, både på land och till sjöss. Geologisk information är en förutsättning för att kunna planera rörelser, etableringar och insatser på ett säkert, effektivt och uthålligt sätt, särskilt i ett säkerhetspolitiskt läge som ställer ökade krav på beredskap, snabbhet och interoperabilitet.

Kartläggning för samhällets behov i hela hotskalan

På land är detaljerad kunskap om jordarter, markbärighet och stabilitet avgörande för att bedöma framkomlighet och belastning för stridsfordon, tunga transporter och tillfälliga installationer. Bristande geologiskt underlag kan leda till felaktiga vägval, nedsatt rörlighet och ökade risker för både materiel och personal. SGU:s data används för att identifiera lämpliga förflyttningsstråk, uppställningsområden och logistikpunkter, samt för att minska risken för oväntade hinder kopplade till ras, sättningar eller erosion.

Grundvatteninformation är samtidigt en strategisk resurs för Försvarsmaktens uthållighet. Kunskap om grundvattenförekomster, kapacitet och kvalitet är nödvändig för att kunna planera vattenförsörjning till större förband, både vid övning och vid skarpa lägen. Tillgång till säkra och lokala vattentäkter minskar beroendet av transporter och externa försörjningslinjer till exempel för att erbjuda värdlandsstöd, vilket är särskilt viktigt i kris och höjd beredskap.

Till havs är SGU:s maringeologiska data en viktig del av den informationsbas som används i system för marin planering, övervakning och operativ verksamhet. Kunskap om havsbottens geologi, sedimentförhållanden och stabilitet är avgörande för navigationssäkerhet, krishantering, undervattensverksamhet, skydd av marin infrastruktur samt för planering av sjömilitära operationer i kust- och havsområden. Geologiska förhållanden påverkar även sensorer, kablar och andra system som är centrala för marinens lägesuppfattning och operativa förmåga.

Råvaruförsörjning. Som ett led i att bibehålla och utveckla ett lands försvarsförmåga under långvarig kris eller krig krävs en fungerande råvaruförsörjning för försvarsmateriel. Att trygga en sådan försörjning kräver en plan som omfattar de olika tänkbara källorna till råvaror såsom metaller och mineral. I vissa fall kommer geologiska förekomster med stor säkerhet att vara en viktig komponent, och SGU behöver därför undersöka, dokumentera och verka för att sådana förekomster skyddas och har en plan för ianspråktagande. Detta åstadkoms lämpligen genom en projektplanering år ett, i samverkan med andra berörda myndigheter, ett projekt som därefter övergår i ett löpande program.

Ökade krav på tillförlitlig och uppdaterad geologisk information i en internationell kontext

I och med Sveriges medlemskap i Nato och ett fördjupat försvars- och säkerhetssamarbete inom EU ökar kraven på kompatibel, tillförlitlig och uppdaterad geologisk information.

Försvarsmaktens behov sträcker sig inte enbart till svenskt territorium, utan även till geologisk kunskap om närområdet, Östersjöregionen och andra geografier där gemensam planering, övning och insats kan bli aktuell. SGU:s kompetens och data bidrar därmed till att stärka Sveriges roll som en trovärdig och interoperabel partner i Nato och EU.

Mot denna bakgrund är det av stor vikt att SGU, tillsammans med Försvarsmakten, ges förutsättningar att vidareutveckla, uppdatera och tillgängliggöra geologiska data som möter Försvarsmaktens ökade behov.

En förstärkning av SGU:s resurser är en investering i militär operativ förmåga, totalförsvarets uthållighet samt Sveriges och Europas säkerhet i ett alltmer komplext och osäkert omvärldsläge.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Utebliven finansiering riskerar att motverka de inriktningar och prioriteringar som regeringen och riksdagen har fastställt i beslut om totalförsvarets utveckling och Försvarsmaktens tillväxt.

Försvarsmaktens ökade krav på rörlighet, uthållighet och operativ handlingsfrihet förutsätter tillgång till aktuell och kvalitetssäkrad geologisk information, något som inte kan upprätthållas vid nuvarande finansiering till SGU.

Bristande möjligheter att leverera kompatibel och uppdaterad information innebär:

- Att Försvarsmaktens planering och genomförande riskerar att baseras på ofullständiga eller föråldrade underlag, vilket kan påverka framkomlighet för stridsfordon, etablering av baser och logistikpunkter samt möjligheten att säkerställa vattenförsörjning till större förband. Detta står i direkt kontrast till totalförsvarsbeslutens fokus på ökad uthållighet, redundans och robusthet i såväl militär som civil verksamhet.
- Inom den marina domänen kan utebliven finansiering begränsa tillgången till maringeologiska underlag vilka krävs för sjömilitär planering, skydd av kritisk infrastruktur och samverkan med allierade i Östersjöområdet. Detta riskerar att försvaga marinens operativa förmåga i en region som i försvarsbesluten pekas ut som strategiskt särskilt viktig.
- Sveriges möjlighet att fullt ut leva upp till sina åtaganden inom Nato och EU. Interoperabilitet, gemensam planering och effektiv samverkan förutsätter tillgång till gemensamma och tillförlitliga informationsunderlag, där geologisk kunskap utgör en grundläggande komponent.

Sammantaget innebär utebliven finansiering en risk för att genomförandet av beslutade satsningar inom totalförsvaret försvagas, att Försvarsmaktens tillväxt inte får fullt genomslag och att Sveriges samlade försvarsförmåga utvecklas långsammare än vad omvärldsläget kräver.

Äskande: Försörjningsberedskap

SGU föreslår

En årlig förstärkning om 30 miljoner kronor de kommande 5 åren för att stärka arbetet med försörjningsberedskap av kritiska råmaterial. En snabb och samordnad kartläggning av råvarubehov, prioriterade reserver och möjligheterna att i kris snabbt ianspråkta alternativa tillgångar är avgörande för totalförsvarets funktion och för att möta EU:s krav på ökad råvaruförsörjning.

Finansieringen möjliggör nödvändiga analyser, utökad bearbetning av befintligt material samt uppbyggnad av expert- och samordningskapacitet som krävs för att möta kraven i beredskapssektorn.

Önskad finansiering

Belopp i tkr, utgiftsområde 24, anslag 1:8	2027	2028	2029
Försörjningsberedskap	30 000	30 000	30 000
Summa	30 000	30 000	30 000
Investeringar (behov av låneram)	5 000	10 000	10 000

Bakgrund till äskandet

Inom ramen för den lagstiftning om råvaruförsörjning som EU beslutat om och som nu implementerats i medlemsländerna åligger det Sverige som medlemsstat att aktivt arbeta för att öka försörjningen av råmaterial (metaller, mineral) inom och till EU. Kartläggning av värdekedjor

och hur kritiska olika råvaror är för samhällets funktion ska ske skyndsamt, detta som en förutsättning för att mer effektivt kunna minska eller till och med eliminera risker. Arbetet med sådan kartläggning har nyss kommit i gång, men är omfattande och kommer att ta tid.

Under de senaste tre åren har SGU:s anslag vad avser kartläggning av kritiska råmaterial ökat väsentligt, liksom vad avser arbetet med mineralinformation och marknadsföring av Sverige som prospekteringsland. Regeringens satsning på SGU har gett resultat och kartläggningen har kunnat genomföras i enlighet med uppdrag och plan för kartläggning.

Satsning: Arbetet med försörjningsberedskap inklusive analys av behov av råmaterial för totalförsvarets behov

SGU:s kartläggning och den information som den ger, tillsammans med övrig geologisk information myndigheten tillhandahåller, är en grundsten i att öka den inhemska utvinningen av kritiska råmaterial. Samtidigt är det en del av en långsiktig process, där den information SGU tar fram i år kanske föranleder ett bolag att söka undersökningstillstånd nästa år, bearbetningskoncession om tio år och att öppna en gruva om 15 år.

Inom försörjningsberedskapen och vad avser några av de – för vårt totalförsvaret – mest kritiska råmaterialen behöver vi arbeta inom betydligt kortare tidsramar och kunna tillse en försörjningstrygghet som inte är beroende av till exempel rätt investeringsklimat.

SGU ser att myndigheten behöver en förstärkning om sammanlagt 150 miljoner kronor under de kommande fem åren för arbetet för sitt arbete med försörjningsberedskap. En sådan finansiering möjliggör

- analys av behov av råmaterial för totalförsvarets behov,
- sammanställning av information om prioriterade råmaterialreserver, till exempel genom utökad analys av befintligt insamlat material,
- utredning av möjligheterna till utvinning och anrikning av råmaterialtillgångar som det i fredstid saknas marknadsmässiga förutsättningar att ianspråkta.

Vidare har SGU för avsikt att genomföra interna anpassningar av verksamheten för att kunna tillmötesgå de krav som försörjningsberedskapsarbetet ställer på myndigheten och som påtalades i SOU 2025:68. Det handlar om förstärkning av befintliga kompetenser liksom rekrytering av ny kompetens. Arbetet inom beredskapssektorn för Industri, byggande och handel ställer höga krav på både expertkompetenser och samordnande resurser.

Äskandet är i linje med det civila försvarets inriktning på åtgärder som har effekt här och nu men skulle även skapa långsiktig samhällelig nytta.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Vid utebliven finansiering skulle det alltså saknas kunskap och planeringsunderlag för att i händelse av kris eller höjd beredskap skyndsamt kunna ianspråkta alternativa råmaterialreserver och ställa om befintliga utvinningsverksamheter till att utvinna och anrika och totalförsvarskritiska råmaterial. Det skulle riskera att leda till att Sverige saknar en fullgod försörjningsberedskap vad avser kritiska råmaterial.

Vidare skulle utebliven finansiering leda till att SGU:s expertresurser inom råmaterialförsörjning i stället behöver läggas på administrativt arbete och samordning liksom att myndigheten inte klarar av att genomföra samtliga de uppdrag som är avhängiga den kompetensen.

Äskande: EU:s förordning om nettonollindustri – koldioxidlagring, geoenergi och vätgaslagring

SGU föreslår

En årlig förstärkning om 70 miljoner kronor för att möjliggöra ett fortsatt och utökat arbete inom koldioxidlagring, geoenergi och vätgaslagring i enlighet med EU:s förordning om nettonollindustri. Geologisk kunskap är en förutsättning för att utveckla säkra och långsiktigt hållbara lagringslösningar som stärker industrins konkurrenskraft, bidrar till ett robust energisystem och stödjer klimatmålen.

Finansieringen behövs för att genomföra fördjupade undersökningar, utvärdera lagringspotential på land och till havs, stärka nationell beredskap samt skapa underlag för pilotprojekt och strategiska vägval.

Önskad finansiering

Belopp i tkr, utgiftsområde 24, anslag 1:8	2027	2028	2029
Undersökningar för geologisk lagring av koldioxid, geotermisk potential och lagringsmöjligheter för vätgas	70 000	70 000	70 000
Summa	70 000	70 000	70 000
Investeringar (behov av låneram)	5 000	5 000	5 000

Bakgrund till äskandet

SGU har under 2023–2025 genomfört ett regeringsuppdrag om geologiska undersökningar för permanent lagring av koldioxid (CCS). SGU föreslår att uppdraget förlängs och utökas till att även omfatta geoenergi och lagring av vätgas.

Ett fortsatt och utökat uppdrag är en strategisk investering för att Sverige ska kunna uppfylla klimatmålen, möta EU:s krav och stärka industrins konkurrenskraft. Utebliven finansiering riskerar att bromsa utvecklingen av ny nettonollteknik, öka kostnaderna för industri och samhälle samt minska Sveriges möjligheter att bidra till EU:s nettonollindustri.

Geologisk kunskap utgör grunden för den gröna omställningen

SGU:s arbete ger den geologiska kunskap som krävs för att använda Sveriges berggrund på ett säkert och långsiktigt hållbart sätt. CCS, geoenergi och vätgaslagring är viktiga lösningar för att Sverige ska kunna nå nettonollutsläpp till 2045 och uppfylla sina åtaganden inom EU bland annat enligt förordningen om nettonollindustri, Net-Zero Industry Act (NZIA).

Det tidigare CCS-uppdraget har tagit fram ny geologisk information som inte endast är viktig för koldioxidlagring utan också kan användas för att identifiera lämpliga områden för geoenergi och vätgaslagring. Ett samlat och utökat uppdrag gör det möjligt att ta vara på dessa synergier och använda resurserna mer effektivt.

Bidrar till energisäkerhet och beredskap

I ett mer osäkert omvärldsläge behövs robusta och nationellt kontrollerade energilösningar. CCS, geoenergi och vätgaslagring kan bidra till ett mer flexibelt och motståndskraftigt energisystem.

Geologiska lager kan användas för energilagring som minskar sårbarheten vid störningar i leveranskedjor och säkrar tillgången till energi för viktiga samhällsfunktioner. De kan också stödja en grön energiomställning och stärka totalförsvarets krav på uthållighet och inhemsk kapacitet.

Säkra och långsiktiga investeringar kräver statlig kunskap

Storskalig geologisk lagring ställer höga krav på säkerhet och långsiktig planering. SGU:s uppgift är att undersöka lämpliga geologiska formationer för lagring av koldioxid, geoenergi och vätgas samt att bedöma risker som läckage, jordskalv och påverkan på miljön.

Denna kunskap är en förutsättning för att Sverige ska kunna fatta välgrundade beslut och genomföra långsiktiga investeringar som tar hänsyn till klimatmål, energisäkerhet och beredskap.

Sveriges unika utgångsläge

Sverige har ingen stor olje- och gasindustri med utbyggd infrastruktur för fossil energi. Det gör att vi kan utveckla ny och mer miljövänlig teknik för koldioxidinfångning och lagring, så kallad CCS och CCUS, utan att vara beroende av äldre fossilbaserade system.

Det ger Sverige möjlighet att bygga upp en ny innovations- och tekniksektor och att bli ledande inom miljövänlig teknik för koldioxidlagring både till havs och på land samt inom geotermi.

Utvecklingen kan spara många nya arbetstillfällen. Beräkningar från Stockholm Exergis projekt visar att upp till cirka 28 000 jobb kan tillkomma när verksamheten byggs ut. Sverige kan också skapa betydande intäkter genom att sälja negativa utsläppsrätter inom EU, uppskattningsvis upp till 24 miljarder euro per år.

Geologisk kunskap stärker energisäkerheten

Utbyggnad av geoenergi, geotermi och lagring av vätgas kan samtidigt bidra till ett stabilt och fossilfritt energisystem och därmed stärka Sveriges energisäkerhet. Geoenergi är en av få förnybara energikällor som kan leverera jämn energi över tid och som, om den planeras rätt, har liten påverkan på naturen och landskapsbilden. Exempel är vanliga anläggningar för jord- och bergvärme samt djupgeoenergi-anläggningen i Lund. För att kunna utveckla geoenergi krävs dock god kunskap om berggrunden, vilket förutsätter geologiska undersökningar.

Undersökningar som görs för geoenergi kan också användas för att hitta lämpliga platser för lagring av koldioxid eller vätgas. Om en bergformation inte är lämplig för koldioxidlagring eller geoenergi kan den i stället fungera för tillfällig lagring av vätgas. Sådana lager kan fungera som beredskapslager, på liknande sätt som oljelager, och användas vid kriser och i höjd beredskap. Bergrum kan anläggas nära energiproducenter, användare och distributionspunkter och bidra till att jämna ut variationer i energiförsörjningen. Många av dagens beredskapslager och bergrum byggdes under kalla kriget och kunskapen om dem är idag ofta begränsad.

Föreslagen satsning 2027–2029

Under 2027–2029 önskar vi finansiering för studier av potentialen för geologisk lagring av koldioxid, geotermisk potential och lagringsmöjligheter för vätgas. Detta inkluderar behov av ytterligare djupa kärnborrningar samt seismiska undersökningar på land och till havs. Samtidigt bör utredning av synergier och eventuella konkurrensförhållanden mellan CCS, geoenergi och vätgaslagring utredas. Viktigt är också att arbeta aktivt med kommunikation till beslutsfattare, företag och allmänheten, då tydlig information och social acceptans för såväl CCS, som geoenergi

och vätgaslagring är av största vikt. Under tidsperioden bör också pilotprojekt inom CCS initieras och en statlig strategi till industrin tas fram.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Utebliven finansiering innebär en påtaglig risk för att Sveriges utveckling av geologiska lösningar för energisystem, industri och beredskap avstannar. Under de senaste tre åren har SGU byggt upp omfattande geologiska data och kunskap som utgör en grund för koldioxidlagring. Mycket arbete återstår dock för att nå en nivå som motsvarar kunskapsläget i jämförbara länder som Norge och Danmark. Utan fortsatt finansiering finns en betydande risk att denna kunskapsuppbyggnad avbryts, vilket leder till att Sverige tappar tempo i utvecklingen av robusta och konkurrenskraftiga nettonolllösningar.

En utebliven satsning innebär även att Sverige riskerar att gå miste om betydande samhällsekonomiska värden kopplade till EU:s framväxande marknad för nettonollteknik. Den europeiska marknaden för negativa utsläpp och relaterade geologiska lösningar bedöms uppgå till cirka 60–133 miljarder euro, där Sverige annars har goda förutsättningar att ta en aktiv roll genom innovation, industriell utveckling och export av tjänster och kunskap.

Vidare ökar risken för att Sverige inte fullt ut kan nå klimat- och energimålen för 2030 och 2045, vilket i förlängningen kan medföra ökade kostnader, förlorad konkurrenskraft och potentiell exponering för åtgärder eller sanktioner inom EU:s regelverk. Bristande nationell kapacitet innebär också att svensk industri i högre grad blir beroende av utländsk infrastruktur för energilagring och koldioxidhantering, exempelvis genom att exportera koldioxid för lagring i andra länder. Detta medför ökade kostnader, minskad försörjningssäkerhet och en långsiktig inlåsning i externa system som Sverige saknar rådighet över.

Sammantaget innebär utebliven finansiering att Sverige riskerar ett svagare energisystem, minskad industriell tillväxt, ökat beroende av andra länder och ett reducerat svenskt bidrag till EU:s gemensamma mål om strategisk autonomi, energisäkerhet och nettonollindustri.

Åskande: Säkerställa Sveriges genomförande av dricksvattendirektivet

SGU föreslår

En årlig finansiering om 2 miljoner kronor för att säkerställa Sveriges genomförande av det nya dricksvattendirektivet. Medlen behövs för att ajourhålla föreskrifter och vägledning, samverka med berörda myndigheter och följa rättsutvecklingen inom EU.

Önskad finansiering

Belopp i tkr, utgiftsområde 24, anslag 1:8	2027	2028	2029
Säkerställa Sveriges genomförande av dricksvattendirektivet	2 000	2 000	2 000
Summa	2 000	2 000	2 000

Bakgrund till äskandet

För att säkerställa att Sverige uppfyller kraven i det nya dricksvattendirektivet, genom ändringar som införts i vattenförvaltningsförordningen (2004:660), behöver SGU en finansiering om 2 miljoner kronor per år. Medlen avser löpande ajourhållning av föreskrifter och vägledningar i samverkan med andra myndigheter samt bevakning av rättsutvecklingen på EU-nivå.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Utebliven finansiering skulle få flera negativa konsekvenser som påverkar såväl genomförandet av direktivet som säkerställandet av en trygg och hållbar dricksvattenförsörjning. Utan den föreslagna finansieringen riskerar SGU att inte kunna tillhandahålla fördjupade underlag och den expertkunskap som de regionala vattenmyndigheterna och länsstyrelserna behöver för det praktiska genomförandet av artikel 8 i Dricksvattendirektivet – riskbedömning i tillrinningsområden för dricksvattenuttag – vilket kan leda till brister i riskbedömning och riskhantering. Utan långsiktig finansiering blir det också svårare att ajourhålla föreskrifter och att ta fram vägledningar samt att samverka med andra myndigheter. Detta kan leda till en bristande harmonisering mellan aktörer, vilket försvårar ett enhetligt och effektivt genomförande av direktivet. Dessutom försvagas möjligheten att bevaka rättsutvecklingen på EU-nivå och anpassa de svenska regelverken i takt med eventuella förändringar.

Äskande: Nationellt beslutsunderlag om förändrade grundvattenförhållanden

SGU föreslår

En finansiering om 5 miljoner kronor 2027 och 8 miljoner kronor årligen 2028–2029 för att ta fram nationella beslutsunderlag om konsekvenserna av förändrade grundvattenförhållanden. Underlagen är avgörande för klimatanpassning, samhällsplanering och en säker och robust vattenförsörjning, och bygger vidare på de analyser som genomförts inom regeringsuppdragen 2024–2025.

Finansieringen möjliggör att SGU kan bedöma hur förändrad grundvattentillgång och kvalitet påverkar vattenförsörjning, ekosystemtjänster, infrastruktur, näringsliv och beredskap samt ge beslutsfattare ett robust underlag för kostnadseffektiva åtgärder.

Önskad finansiering

Belopp i tkr, utgiftsområde 20, anslag 1:10	2027	2028	2029
Nationellt beslutsunderlag om förändrade grundvattenförhållanden	5 000	8 000	8 000
Summa	5 000	8 000	8 000

Bakgrund till äskandet

SGU:s nationella underlag om förändrade grundvattenförhållanden är avgörande för Sveriges klimatanpassning, samhällsplanering och långsiktiga resiliens. Den utgör en grundläggande förutsättning för att kunna hantera utmaningar inom områden som dricksvatten- och livsmedelsförsörjning, näringslivsutveckling, landsbygdsutveckling, infrastruktur och ekosystemtjänster.

Konsekvenser till följd av förändrade grundvattenförhållanden och påverkan på samhället

Resultaten från regeringsuppdragen 2024 och 2025 – med fokus på att analysera grundvattenmagasinens robusthet och utsatthet för klimatförändringar har gett ett ökat kunskapsunderlag om hur både tillgång och kvalitet på grundvatten kan komma att förändras i olika delar av landet. Underlagen gör det möjligt att genomföra nästa nödvändiga steg: att utreda vilka konsekvenser det får för samhället att grundvattenmängd och -kvalitet påverkas av klimatförändringarna. Syftet är att ta fram nationella underlag som visar konsekvenserna av förändrade grundvattenförhållanden och som därigenom ger beslutsfattare, planerare, näringsliv och beredskapsaktörer möjlighet att fatta välgrundade beslut om klimatanpassning, fysisk planering, investering och riskhantering, och därigenom minska risken för både direkt ekonomisk skada och indirekta samhällskostnader.

Klimatanpassning av samhället kan medföra stora kostnader varför information om vilka konsekvenser som förändringarna i grundvattennivåer och vattenkvalitet får för samhället är avgörande för att styra insatser i tid och säkra samhällskritiska funktioner.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Utan finansiering riskerar Sverige att stå utan nationella underlag för prioritering och optimering av vattenförsörjning i ett förändrat klimat, med ökad risk för felinvesteringar och dyra akuta åtgärder inom vattenförsörjning samt produktionsbortfall i industri och jordbruk, med kostnader i storleksordningen hundratal miljoner kronor. Finansiering av SGU:s underlag är därför avgörande för att minska risker, säkra samhällsviktiga funktioner och stärka Sveriges långsiktiga vattenförsörjning.

Äskande: Sanering och återställning av förorenade områden där staten har ett ansvar

SGU föreslår

En anslagsnivå om 100 miljoner kronor per år 2027–2029 samt en utökad bemyndiganderam på 100 miljoner kronor för att genomföra sanering och återställning av förorenade områden där staten har ett ansvar.

Finansieringen är nödvändig för att genomföra fleråriga efterbehandlingsinsatser enligt SGU:s långsiktiga plan, inklusive två omfattande saneringsentreprenader i Långsele och Hagfors. Utökade medel ger förutsättningar att teckna fleråriga entreprenadkontrakt och säkerställa effektiv och sammanhängande projektgenomförande.

Önskad finansiering

Belopp i tkr, utgiftsområde 20, anslag 1:4 sanering och återställning av förorenade områden	2027	2028	2029
Sanering och återställning av förorenade områden	100 000	100 000	100 000
Summa	100 000	100 000	100 000

Anslagsposten fördelas till SGU via Naturvårdsverkets regleringsbrev för arbetet med efterbehandlingsåtgärder vid de förorenade områden där staten har ett ansvar.

Bakgrund till äskandet

Saneringsarbetet är viktigt för att på kort och lång sikt minska riskerna för människors hälsa och miljön till följd av föroreningar i mark och vatten. Det är också en viktig del av miljömålsarbetet och ger effekt på flera av miljökvalitetsmålen.

SGU föreslår en anslagsnivå på 100 miljoner kronor per år för perioden 2027–2029 för efterbehandlingsinsatser i enlighet med den fleråriga plan SGU har för saneringsarbetet. SGU föreslår därtill en utökad bemyndiganderam på 100 miljoner kronor, för att möjliggöra att avtal om entreprenadinsatser som sträcker sig över flera år kan ingås.

Under perioden 2027–2029 väntas ett ökat antal förorenade områden kunna åtgärdas och två mycket stora saneringsentreprenader planeras vid de före detta statliga kemtvättarna i Långsele respektive Hagfors. En utökad anslagsnivå för anslagspost 3, liksom en utökad bemyndiganderam under den kommande treårsperioden, är nödvändiga för att ge SGU förutsättningar att planera och genomföra de fleråriga saneringsinsatser som väntar. En utökad bemyndiganderam är nödvändig för att framdriften i projekten ska kunna säkras och entreprenadkontrakt för omfattande åtgärder på i storleksordningen 80 miljoner kronor för Långsele- respektive Hagforstvädden ska kunna tecknas i god tid.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Utebliven eller minskad finansiering skulle direkt påverka framdriften av projekt där staten har ett ansvar. Det skulle resultera i färre efterbehandlade förorenade områden och en långsammare åtgärdstakt, försena miljömålsarbetet och resultera i att samhällsnytta uteblir.

Om bemyndiganderamen inte utökas kan de väntande efterbehandlingsentreprenaderna behöva delas upp i flera etapper med avbrott eller tidsförskjutningar som följd. Det innebär i sin tur en avsevärd effektiviseringsförlust i arbetet och minskad takt i efterbehandlingsarbetet.

Äskande: SGU som huvudman för efterbehandling av förorenade områden

SGU föreslår

En årlig förstärkning om 5 miljoner kronor för att möjliggöra ett utökat huvudmannaskap i efterbehandlingsprojekt där staten har ett ansvar. SGU:s roll som huvudman ger goda resultat och efterfrågan från kommuner och länsstyrelser är hög, men nuvarande finansieringsnivå begränsar möjligheten att ta ansvar för fler prioriterade objekt.

En förstärkning, eller en ändring i Naturvårdsverkets regleringsbrev så att anslag 1:4 ap. 3 även kan användas för SGU:s huvudmannaskap, skulle ge nödvändig flexibilitet och kapacitet att öka den nationella efterbehandlingstakten.

Önskad finansiering

Belopp i tkr, utgiftsområde 20, anslag 1:4 sanering och återställning av förorenade områden	2027	2028	2029
Förstärkning till SGU:s arbete som huvudman	5 000	5 000	5 000
Summa	5 000	5 000	5 000

Bakgrund till äskandet

SGU kan på begäran från en kommun eller länsstyrelse agera huvudman för objekt där efterbehandlingsåtgärder utförs helt eller delvis med statsbidrag eller statsstöd. Finansieringen av utredningar och åtgärder görs genom bidrag från Naturvårdsverket via länsstyrelsen i enlighet med bidragsförordningen (2004:100) eller statsstödsförordningen (2022:98). SGU bedömer att myndigheten under perioden 2027–2029 kommer att upparbeta cirka 100 miljoner kronor årligen i externa kostnader.

SGU:s arbete som huvudman ger goda resultat och SGU ser en möjlighet att bidra i större utsträckning. SGU har för år 2026 genom anslag 1:4 *Sanering och återställning av förorenade områden* (ap. 3, pkt 2) i Naturvårdsverkets regleringsbrev fått möjlighet att ge stöd till kommuner för att öka andelen kommunala huvudmän i saneringsprojekt vilket är positivt. En ytterligare förstärkning skulle göra det möjligt för SGU ta en än större roll i det nationella efterbehandlingsarbetet, åta sig huvudmannaskap för fler projekt och bidra till en ökad efterbehandlingstakt. Dagens nivå är begränsande för SGU:s möjlighet att ytterligare växla upp arbetet.

Önskad justering

SGU finansierar i dag personalkostnaderna för huvudmannaskapet inom befintligt anslag och föreslår att SGU:s anslag förstärks med 5 miljoner kronor per år från anslag 1:4 för arbetet med

huvudmannaskap. Alternativt föreslås en ändring av anslag 1:4 (ap. 3, pkt 2) i Naturvårdsverkets regleringsbrev så att medlen även kan användas till SGU:s arbete med huvudmannaskap. Förslag till ny formulering av ap. 3 pkt 2: ”Anslagsposten får användas till att ge stöd till kommuner för att öka andelen kommunala huvudmän i saneringsprojekt *samt till SGU:s arbete med huvudmannaskap.*”

Konsekvenser vid utebliven finansiering

I dagsläget tvingas SGU säga nej till flera mycket prioriterade projekt och kommer inte kunna åta sig huvudmannaskap i tillräcklig omfattning för att uppfylla det behov som finns i bidragssystemet. En förstärkning, eller en ändring av anslag 1:4 *Sanering och återställning av förorenade områden* (ap. 3, pkt 2) så att medlen kan användas för SGU:s arbete med huvudmannaskap ger en större flexibilitet och minskar risken att behöva bromsa in arbetsinsatser då till exempel fler större saneringsprojekt pågår parallellt.

Hänvisning till äskande: Myndighetssamverkan kring markdirektivet, förorenade sediment och områden förorenade med PFAS

SGU tillsammans med andra myndigheter ser en stor nytta av samverkan och har en väletablerad sådan sedan många år. Särskilt viktigt är att arbetet med myndighetssamverkan kring sedimentfrågor kan fortsätta, liksom arbetet att kartlägga, utreda och åtgärda PFAS-föroreningar. Kunskap om metoder för att minska riskerna med PFAS-förorenade områden behöver utvecklas genom pilotprojekt och fullskalestudier samt att erfarenheterna tillgängliggörs för branschen. Under 2027 och framåt kommer därtill arbete med markdirektivet att tillkomma och det är viktigt att myndigheterna ges möjlighet att samverka i kommande arbete och att finansiella resurser finns för detta. SGU hänvisar till Naturvårdsverkets äskande för förslag till omfattning och nivåer för nämnda insatser.

Justering: Vattenförvaltning

En del av anslagsposten, som fördelas via Havs- och vattenmyndighetens regleringsbrev, får betalas ut som bidrag för arbete enligt vattenförvaltningsförordningen (2004:660) varav högst 9 miljoner kronor får betalas ut till SGU för arbete med grundvattenrelaterade frågor inom vattenförvaltningen. SGU använder bidraget i första hand för att löpande hålla föreskrifter och vägledningar uppdaterade. En annan viktig uppgift är att kunna tillhandahålla ändamålsenliga grundvattendata i vattenförvaltningen. SGU bevakar också arbetet med grundvattenfrågor på EU-nivå och bistår regeringskansliet med expertstöd när grundvattendirektivet och andra relaterade direktiv utvärderas och revideras.

Önskad justering

SGU:s arbete enligt ovan behöver långsiktig finansiering med minst 9 miljoner kronor per år, för att kunna tillhandahålla rätt kompetens och korrekta underlag i rätt tid inom arbetet enligt vattenförvaltningsförordningen. Det skulle vara önskvärt att villkoret i Havs- och vattenmyndighetens regleringsbrev omformuleras till att minst 9 miljoner kronor får betalas ut till SGU för arbete inom vattenförvaltningen.

Finansiell redovisning

Avgiftsintäkter som disponeras

Avgiftsfinansierad verksamhet

Enligt förordning (2008:1233) med instruktion för Sveriges geologiska undersökning får SGU mot avgift bedriva uppdragsverksamhet och tjänsteexport. Nivån på avgifterna sätts så att intäkterna täcker samtliga kostnader, såväl direkta som indirekta, som rör verksamheten.

Intäkterna förväntas uppgå till cirka 70 miljoner kronor 2026 och cirka 42 miljoner kronor årligen för 2027–2029.

Övriga avgiftsintäkter som disponeras

Intäkter av avgifter som tas ut med stöd av 4 § avgiftsförordningen (1992:191) avsåg tidigare i första hand försäljning av geologisk information i form av databaser, kartor och publikationer. Avgifter som fortsatt förekommer är viss andrahandsuthyrning av lokaler samt deltagaravgift vid konferens Grundvattendagarna som SGU arrangerar vartannat år.

Intäkterna beräknas till 1 miljon kronor för år 2026, 0,5 miljoner kronor för år 2027, 1 miljon kronor för år 2028 samt 0,5 miljoner kronor för år 2029.

Övriga intäkter som disponeras

Förorenade områden med statligt ansvar där ansvaret för avhjälpandet delas med andra parter

SGU har i uppdrag att inventera samt genomföra ansvarsutredningar, undersökningar och åtgärder på förorenade områden där staten har ett visst ansvar för avhjälpandet och där ingen annan myndighet kan svara för detta. I vissa fall finns ett delat ansvar mellan staten och andra parter. Finansieringen av insatser där det finns ett delat ansvar kan regleras genom avtal där övriga ansvariga erlägger betalning till SGU för sin andel av de kostnader som uppstår.

Under perioden 2027–2029 uppskattas intäkter på 43 miljoner kronor från delansvariga parter.

SGU:s samverkan med andra myndigheter och deltagande i FoU-projekt

SGU är en aktiv partner i internationellt samarbete och internationella forsknings- och utvecklingsprojekt. Flera projekt med extern finansiering pågår och bedöms fortsätta under de närmaste åren. SGU samverkar också med andra statliga myndigheter.

Den externa bidragsfinansieringen inom dessa områden beräknas till 66 miljoner kronor för 2026.

Så långt SGU kan bedöma kommer intäkterna att ligga på en nivå kring 60–75 miljoner kronor 2027–2029.

Bidrag till efterbehandling av förorenade områden förväntas ligga på en nivå om 100 miljoner kronor mellan åren 2026–2029.

Avgiftsintäkter som redovisas mot inkomsttitel

Avgifter enligt minerallagen

Med stöd av 14 kap. 1–2 §§ minerallagen (1991:45) samt 2 §, 10–11 §§, 19 § och 43 § mineralförordningen (1992:285) tar Bergsstaten ut ansöknings- och undersökningsavgifter. Undersökningsavgiften varierar med typ av koncessionsmineral och med undersökningstiden. För bearbetningskoncession och markanvisningsförrättning betalas endast en ansökningsavgift och en markanvisningsavgift.

Med stöd av punkt 59–60 §§ mineralförordningen tas en avgift (försvarsavgift) ut av innehavare av utmål enligt gruvlagen samt äldre rättighet avseende stenkol.

Prognosen för de sammantagna avgifterna är cirka 45 miljoner kronor för åren 2026–2027 och därefter cirka 40 miljoner kronor årligen för åren 2028–2029.

Mineralersättning

För bearbetningskoncessioner som har beviljats sedan den 1 maj 2005 ska koncessionshavaren betala en mineralersättning enligt 7 kap. 7 § minerallagen (1991:45) samt 48 49a §§ mineralförordningen (1992:285). Ersättningen motsvarar två promille av det beräknade värdet av de mineral som har brutits och uppfördrats under året inom koncessionen. Tre fjärdedelar av ersättningen tillfaller fastighetsägare inom koncessionsområdet och en fjärdedel staten.

Intäkterna från mineralersättning beräknas till 3,6 miljoner kronor för 2026, 4 miljoner kronor för 2027, 4,4 miljoner kronor för 2028 och 4,8 miljoner kronor 2029.

Försäljning av oljelagringsanläggningar

SGU kan i vissa fall uppbära intäkter från försäljning av oljelagringsanläggningar med tillhörande utrustning med mera. Intäkterna redovisas mot inkomsttitel efter avdrag för direkta försäljningsomkostnader.

För 2027–2029 förväntas inga försäljningsintäkter av detta slag.

Avgifter enligt 5 § kontinentalsockelförordningen

Enligt 5 § kontinentalsockelförordningen (1966:315) meddelar SGU tillstånd till sand-, grus- eller stentäkt på kontinentalsockeln. För lagakraftvunna tillstånd tar SGU ut en avgift beräknad på utvunnen kvantitet.

För 2027–2029 förväntas i dagsläget inga avgiftsintäkter av detta slag. Det finns dock två gällande tillstånd avseende sand-, grus- och stentäkt samt ett ärende inkommet i slutet av 2025 som ännu inte är beslutat. Dessa tillstånd kan komma att påverka bedömningen framgent.

Utökad information

Tabell 1. Översiktlig presentation av SGU:s finansiering. Samtliga belopp anges i tusentals kronor¹⁾.

Finansieringskälla	År -1 Utfall 2025	År 0 Prognos 2026	År 1 Beräknat 2027	År 2 Beräknat 2028	År 3 Beräknat 2029
Utgiftsområde 24 Näringsliv					
Anslag 1:8 Sveriges geologiska undersökning					
ap.1 Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	380 142 ²⁾	402 988 ³⁾	789 700 ⁴⁾	803 988	785 248
Anslag 1:9 Geovetenskaplig forskning					
ap.1 Geovetenskaplig forskning	5 923 ⁵⁾	5 923 ⁶⁾	5 923 ⁷⁾	5 923	5 923
Anslag 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar					
ap.1 Oljelagringsanläggningar m.m. samt Adak-fältet	10 975 ⁸⁾	14 000 ⁹⁾	14 000 ¹⁰⁾	14 000	14 000
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård					
Anslag 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden					
ap. 3 Sanering och återställning – del till SGU	97 829 ¹¹⁾	75 000 ¹²⁾	105 000 ¹³⁾	105 000	105 000
Anslag 1:10 Klimatanpassning					
ap. 5 Klimatanpassning			5 000 ¹⁴⁾	8 000	8 000
Anslag 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö					
ap.2 Havs- och vattenmiljöer		9 000	9 000 ¹⁵⁾	9 000	9 000
Avgiftsintäkter som disponeras	68 457	80 100	54 447	72 581	43 973
Uppdragsverksamhet	51 992	68 000	37 000	37 000	37 000
Tjänsteexport	9 568	2 500	5 000	5 000	5 000
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	1 545	1 000	500	1 000	500
Övriga intäkter som disponeras	158 876	166 879	175 450	170 271	160 000
Varav bidrag till efterbehandling av förorenade områden (BFO)	94 012	100 000	100 000	100 000	100 000
Summa	722 202	753 890	1 158 520	1 188 763	1 131 144
Avgiftsintäkter som redovisas mot inkomsttitel	29 724	48 600	49 000	44 400	44 800
Avgifter enligt minerallagen	26 414	45 000	45 000	40 000	40 000
Mineralersättning	3 310	3 600	4 000	4 400	4 800
Försäljning av oljelagringsanläggningar	0	0	0	0	0
Avgifter enligt 5 § kontinentalsockelförordning	0	0	0	0	0
Övriga inkomster	0	0	0	0	0

1) Uppgifterna för åren 2027–2029 anges i 2026 års prisnivå.

2) **1:8** Utgående överföringsbelopp vid utgången av år 2025 uppgår +14 940 tkr. I enlighet med SGU:s regleringsbrev disponerar myndigheten ett anslagssparande om 3 %, 12 241 tkr.

3) **1:8** Finansiering år 2026 från anslag Geologisk undersökningsverksamhet m.m. (402 988 tkr) baseras på den i regleringsbrevet för år 2026 beslutade tilldelningen (390 747 tkr) samt ett nyttjande av disponibelt överföringsbelopp 12 241 tkr.

4) **1:8** Finansiering år 2027 från anslag Geologisk undersökningsverksamhet m.m. (789 700 tkr) baseras på den i budgetpropositionen föreslagna anslagsnivån (371 700 tkr). Därtill föreslås anslaget i detta budgetunderlag tillföras medel om sammanlagt 418 000 tkr.

5) **1:9** Utgående överföringsbelopp vid utgången av år 2025 uppgår till 0 tkr. I enlighet med SGU:s regleringsbrev disponerar myndigheten inget anslagssparande.

6) **1:9** Finansiering år 2026 från anslag Geovetenskaplig forskning (5 923 tkr) baseras på den i regleringsbrevet för år 2026 beslutade tilldelningen (5 923 tkr).

7) **1:9** Finansiering år 2027 från anslag Geovetenskaplig forskning (5 923 tkr) baseras på den i budgetpropositionen för år 2027 föreslagna anslagsnivån (5 923 tkr).

8) **1:10** Utgående överföringsbelopp vid utgången av år 2025 uppgår till 2 721 tkr. I enlighet med SGU:s regleringsbrev disponerar myndigheten inget anslagssparande.

9) **1:10** Finansiering år 2026 från anslag Oljelagringsanläggningar m.m. samt Adak-fältet (14 000 tkr) baseras på den i regleringsbrevet för år 2026 beslutade tilldelningen (14 000).

- 10) **1:10** Finansiering år 2027 från anslag Oljelagringsanläggningar m.m. samt Adak-fältet (14 000 tkr) baseras på den i budgetpropositionen för år 2027 föreslagna anslagsnivån (14 000 tkr).
- 11) **1:4** Anslagssparandet vid utgången av år 2025 uppgår till 12 171 tkr före indrag om 12 171 tkr. I enlighet med Naturvårdsverkets regleringsbrev disponerar SGU inget anslagssparande.
- 12) **1:4** Finansiering år 2026 från anslag Sanering och återställ – del till SGU (75 000 tkr) baseras på den i regleringsbrevet för Naturvårdsverket år 2026 beslutade tilldelningen under ap. 3 (75 000 tkr).
- 13) **1:4** Finansiering år 2027 från anslag Sanering och återställ – del till SGU (105 000 tkr) grundar sig på att arbetet med de statligt förorenade områdena nu har kommit så långt i processen att flera objekt är klara för åtgärd.
- 14) **1:10** Finansiering år 2027 från anslag Klimatanpassning (5 000 tkr) föreslås för arbete med nationellt beslutsunderlag om förändrade grundvattenförhållanden i enlighet med förslag i detta budgetunderlag.
- 15) **1:11** Finansiering år 2027 från anslag Åtgärder för havs- och vattenmiljö (9 000 tkr) föreslås för arbete inom vattenförvaltningen i enlighet med förslag i detta budgetunderlag.

Räntekonto med kredit och annan kredit i Riksgäldskontoret

SGU föreslår att en räntekontokredit om 22 miljoner kronor ställs till myndighetens förfogande.

För projekt inom uppdrag och tjänsteexport erhålles betalning i många fall först efter det att avtalade tjänster har levererats. För EU-finansierade projekt likväl som för projekt inom den bidragsfinansierade saneringsverksamheten (BFO) ska upparbetade kostnader först granskas och godkännas av betalande part innan likvid erläggs.

Tabell 2. Förslag på räntekontokredit för åren 2025–2027. Samtliga belopp anges i tusentals kronor.

	2025 Utfall	2026 Prognos	2027 Beräknat
Maximalt utnyttjad räntekontokredit under året			
Minsta behållning på räntekontot under året	3 404	2 000	2 000
Behållning på räntekonto i Riksgäldskontoret	80 508	50 000	50 000
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret			
Beslutad/föreslagen räntekontokredit	22 000	22 000	22 000

Anslagskredit på ramanslag

Anslag 24 1:8 Sveriges geologiska undersökning

SGU föreslår att en anslagskredit motsvarande 3 procent av tilldelade medel ställs till myndighetens förfogande under åren 2027–2029.

Anslag 24 1:9 Geovetenskaplig forskning

Inget behov av anslagskredit föreligger.

Anslag 24 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar

SGU föreslår att en anslagskredit motsvarande 3 procent av tilldelade medel ställs till myndighetens förfogande under 2027–2029.

Utgiftsområde 20 anslag 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden

SGU föreslår att en anslagskredit på 10 miljoner per år till ap.3, *Sanering och återställning – del till SGU*, ställs till myndighetens förfogande under åren 2027–2029.

En större anslagskredit skulle ytterligare effektivisera anslagsutnyttjandet och möjliggöra att fler insatser kan fullföljas även om det till exempel skett en förskjutning över tid i en efterbehandlingsentreprenad. Saneringsarbetet är till sin natur svårt att helt styra över tid, på grund av till exempel väderförhållanden, leverantörers arbete med mera. Genom ett anslagssparande ges en möjlighet att säkerställa stabilitet och kontinuitet i verksamheten.

Förslag till disponibelt anslagssparande

Anslag 24 1:8 Sveriges geologiska undersökning

SGU föreslår att få disponera ett anslagssparande på 3 procent under åren 2027–2029.

Anslag 24 1:9 Geovetenskaplig forskning

Inget behov av disponibelt anslagssparande föreligger.

Anslag 24 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar

SGU föreslår att få disponera ett anslagssparande på 3 procent under åren 2027–2029.

I arbetet med oljelagringsanläggningarna finns externa beroenden som medför särskilda osäkerheter i tid och i kostnader. Det handlar om tillstånd hos mark- och miljödomstol, krav från tillsynsmyndigheter, överprövade upphandlingar, tillgång till mark, avtal med andra verksamhetsutövare med mera. Planeringsförutsättningarna för fullt upparbetande av tilldelade medel är därför ogynnsamma.

Förutsättningarna för en mer ändamålsenlig planering, och därmed en mer kostnadseffektiv verksamhet, skulle förbättras om SGU – som komplement till en anslagskredit motsvarande 3 procent av tilldelade medel – har möjlighet att överföra oförbrukade medel mellan åren.

Utgiftsområde 20 anslag 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden

SGU föreslår att få disponera ett anslagssparande på 3 procent till ap.3, *Sanering och återställning – del till SGU*, under åren 2027–2029.

Processen med sanering av förorenade områden är beroende av ett flertal externa faktorer. Osäkerheterna avseende bland annat tiden för att träffa avtal med delansvariga parter, eventuella överklaganden i upphandlingsprocessen, tillståndsprövning med mera innebär att det inte går att veta exakt när saneringskostnaderna faller ut, något som försvårar planering och fullt upparbetande av tilldelade medel. Om SGU får disponera ett anslagssparande samt en anslagskredit för verksamheten, kommer arbetet att effektiviseras och fler åtgärdsprojekt att kunna drivas parallellt.

Beställningsbemyndiganden

Beloppen avseende infriade förpliktelser i tabellen för beställningsbemyndigande är indikativa.

SGU föreslår en utökad bemyndiganderam för sanering och återställning, utgiftsområde 20, anslag 1:4 *Sanering och återställning av förorenade områden*, ap. 3 *Sanering och återställning – del till SGU*. Utökningen föreslås uppgå till 100 miljoner kronor (indikativa belopp) över tre år 2027–2029. Anledning till behovet av utökning är att arbetet ska kunna följa den fleråriga planeringen av efterbehandlingsinsatser och för att möjliggöra att avtal om entreprenadinsatser som sträcker sig över flera år kan ingås.

En utökad bemyndiganderam är nödvändig för att framdriften i projekten ska kunna säkras och entreprenadkontrakt för omfattande åtgärder på i storleksordningen 80 miljoner kronor för vardera Långsele- respektive Hagforstvädden ska kunna tecknas i god tid. En otillräcklig bemyndiganderam skulle begränsa möjligheten att teckna avtal för entreprenader som löper över flera år, vilket skulle försvåra långsiktig planering och påverka projektens framdrift negativt.

Tabell 3. 2001004 003 Sanering och återställning – del till SGU. Samtliga belopp anges i tusentals kronor.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030–	Slutår
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat	Beräknat	
Ekonomiska åtaganden vid årets början	18 930	25 061	60 000	100 000	15 000		
Nya ekonomiska åtaganden	18 292	55 202	90 000				
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	12 161	20 263	50 000	85 000	15 000		2029
Varav utgifter till följd av ekonomiska åtaganden vid utgången av 2026			50 000	5 000	5 000		2029
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	0						
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	25 061	60 000	100 000	15 000	0		
Beslutat/föreslaget bemyndigande	60 000	60 000	100 000				
Beslutad/beräknad anslagsnivå		75 000	100 000	100 000	100 000		

SGU föreslår en bemyndiganderam för Anslag 24 1:9 *Geovetenskaplig forskning* om 5 miljoner kronor (indikativa belopp) för åren 2027–2029. Det ger SGU förutsättningar att kunna teckna avtal om bidrag till fleråriga forskningsprojekt.

Tabell 4. 2401009 001 Geovetenskaplig forskning. Samtliga belopp anges i tusentals kronor.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030–	Slutår
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat	Beräknat	
Ekonomiska åtaganden vid årets början	4 481	4 420	5 000	5 000	2 500		
Nya ekonomiska åtaganden	2 900	3 500	2 500				
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	2 961	2 920	2 500	2 500	2 500		2029
Varav utgifter till följd av ekonomiska åtaganden vid utgången av 2026			2 500	2 500			2028
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden							
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	4 420	5 000	5 000	2 500	0		
Beslutat/föreslaget bemyndigande	5 000	5 000	5 000				
Beslutad/beräknad anslagsnivå		5 923	5 923	5 923	5 923		

Verksamhetsinvesteringar, låneram och räntor

Tabell 5. Verksamhetsinvesteringar. Samtliga belopp anges i tusentals kronor.

	2025 Utfall	2026 Prognos	2027 Beräknat	2028 Beräknat	2029 Beräknat
Verksamhetsinvesteringar					
Datasystem, rättigheter m.m.	8 884	6 800	5 410	5 000	5 000
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	35 453	21 660	63 343	55 000	55 000
Byggnader, mark och annan fast egendom	19 624				
Övriga verksamhetsinvesteringar					
Summa verksamhetsinvesteringar	63 961	28 460	68 753	60 000	60 000
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	62 078	28 460	68 753	60 000	60 000
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)					
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)	609				
2401010 001 Oljelagringsanläggningar m.m. samt Adak-fältet	168				
Summa finansiering	62 885	28 460	68 753	60 000	60 000

Differensen mellan summa verksamhetsinvesteringar 2025 i budgetunderlaget och utfall nyanskaffning 2025 beror på att en anläggning från tidigare år som bytte anläggningsgrupp kom med som nyanskaffning.

Differensen mellan investeringar och lån beror på fel från 2024 då det blev en något för hög uppskattning av lånebelopp inför sista lånetillfället.

Tabell 6. Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar. Samtliga belopp anges i tusentals kronor.

	2025 Utfall	2026 Prognos	2027 Beräknat	2028 Beräknat	2029 Beräknat
IB lån i Riksgäldskontoret	169 216	194 281	182 741	210 494	226 494
Nyupplåning	62 078	28 460	68 753	60 000	60 000
Amorteringar	37 013	40 000	41 000	44 000	45 000
UB lån i Riksgäldskontoret	194 281	182 741	210 494	226 494	241 494
Beslutad/föreslagen låneram	211 000	196 000	211 000	227 000	242 000
Ränteutgifter	3 665	3 900	4 000	4 200	4 500
Summa amorteringar och ränteutgifter	40 678	43 900	45 000	48 200	49 500
Finansiering av räntor och avskrivningar					
2401008 001 Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	40 678	43 900	45 000	48 200	49 500
Övrig finansiering					
Summa finansiering	40 678	43 900	45 000	48 200	49 500

Differensen mellan lån i Riksgäldskontoret enligt tabellen och SGU:s balansräkning beror på lån tillhörande 2025 som kommer att tas upp 2026 samt till dessa hörande avskrivningar.